

KANDIDATNUMMER 3041

Sidetall _____ av _____

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

SSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

internasjonale sommerskole
ersitetet i Oslo

. Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Sapmi betyr at det er geografisk teori for samene og etniske folk i samene. Samfunne og utbredelse antall.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er i Nord Norge hvor samene bor. De finner de også i Sveirige, Finland og Russland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

Det baserer på genetisk, men baserer på morsmålet sitt og kobinasjoner med identitisk. Samfunnet.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Det var ikke lett identifikasjon i Oslo. Fordi det blandet seg i samfunne. Men men identifikasjon i fangts, jegerne folk, jakter med dyr og live i naturressurser.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Årsaken er at de spredder seg på forskjellige plasser i Norge. Det var vanskelig å fortake alle samene.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornorskingspolitikken overfor samene ble praktisert.

Det har jordsbruk politikk. Det har samene rettigheter og på skolen, politikk og nærings livet.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

De samene kan utvikle seg med språk, kultur og næringsliv.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd kan samarbeide med Nordisk land. Det kan samarbeide med media, tv, radio for utvikle kunst, musikk og teater.

9. Hvilken funksjon hadde noaiden i det gamle samiske samfunnet?

De trodde at menneske er Gud eller bondene er Gud. De spilte tromme for kalte Gud. De helbredet og sosialiserer med andre, forteller naturen og historie.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var en missionær og han jobbet med religiøse og han samarbeidet med samnisk folk som hadde problem med alkohol.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjuårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gyldne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjuårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjuårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjuårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

gså psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Hun var bekymret med medier fordi de kan føre til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, er det mange som ikke realiseres i trettiårene.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Det karakteriserer at ungene som ikke vet hva de skal gjøre, hvor de skal bo, hvem de skal treffe sammen: med og hva de skal bli i framtiden.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag «fordi-generasjonen»?

Generasjonen i dag er at unge voksne har flere forventninger hva de skal gjøre med livet sitt. Men de

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene? Flinker som lykkes i alt på ene siden.
Fordi han realiserte seg at utdanning er viktig og kunnskap er makt. Det er veien til å få bedre jobb og liv.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" er en gull tiår. Man får mange muligheter for å oppfylle ønsker og drømmer.
2. Den perioden i livet som spille veldig viktig rolle i voksenlivet. Man får mer ider hvor man kan leve i voksen liv. Det tar 80% av våre med betydningsfulle beslutninger før man fyller 35 år.
3. På midten av 2000-tallet steg man veldig mye i voksende gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene. De tviller så mye om hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hva de skal bli.
4. Økte valgmuligheter individualisering og det har økt ansvar for eget hverdags livet.
5. Hvis man får gjort nok i tjuårene, blir man redusert og realiseres i trettiårene.

C. Alternative uttryksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som støttet barna sine.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper finner riktig vei for å bli en sterk samfunn eller for å klare seg til å tross i samfunnet.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret fordi det tviller på noe eller lurer på noe.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at de ikke ungene sine feil når man har store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har bestemt seg å tilbake på skolen.

. Verb.

Sett inn riktig form av verbet.

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston fant død,
- å spille har en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge ut ga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fi'kk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handlet om de som
- å føde fødte på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevet
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden ~~var~~ det mulig lest en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg har moren forvandlet seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realisere seg selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale har godt betalt, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva har livet bedt på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten å bli
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mente
 å leve om alt dette, hvis hun levd.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (så) Mange av dagens tjuåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene så de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli derfor kan bli mange av dagens tjuåringer når de kommer i trettiårene.
 (for) Mange av dagens tjuåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli av den grunn kan bli mange av dagens tjuåringer skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioden i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av viktige periodet i livet.

Hvilken viktige synes du er periode enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktige perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige periodene?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er mange ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

av 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Den oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på

mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi pa^o til å se mer og

mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på

nordmenns spisevaner på SIFO. Hun forteller at man ser en økende interesse i

samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og

kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Til flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger noe på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i flere grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere vil å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat er hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner til helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, i verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Pa halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å fa maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere pa abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene til bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer i omkring i Oslo, og er allerede på utkikk mange nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link til bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Det "vindunderlig" Et dukkehjem.

I andre akt fortalte hun til Kristina om "a ga" og vente på det vindunderlige. Hun var glad a° for talle til Kristina at mannen hennes Helmer skal få my jobb som er direktør i banken. Hun var ^{sa} stolt av mannen sin om jobben. Hun fortalte bedere at hun har lykkelig liv at hun ha 3 små barna. Hennes økonomien blir bedre. Hun fortalte dette til Kristina som hun ikke hadde sett henne i flere år. Kristina i andre akt var på besøk til Nora. Kristina var alene. Hun mistet mannen sin. Hun hadde ikke jobb. Hun var på besøk av Nora for a° få muligheter a° skape noe jobb.

Da hun var på besøk av Nora, var Nora veldig glad a° fortelle henne ^{om} lykkelig det vindunderlig skal skje. Hun var veldig glad at mannen hennes skal få my stilling som ^{en} direktør i banken etter jul. Nora var så glad for det at hun kan bruke mer penger til shopping.

Den akten tenkte jeg på Kristina. Hun var enkle dame og desperat a° finne liv. Jeg sier det at Nora prøvde å fortelle Kristina om hun har en perfekt liv eller har lykkelig ekteskap med barna sine. Kristina følte seg ned trykk, da Nora fortalte "det vindunderlig liv hennes i andre akt.

Do not write
in this space

Men da jeg leste på andre akt, hadde hun mange hemmeligheter som kunne ødelegge henne ekteskapet.

Hun var opptatt av "det vidunderlige skal skje". Men hennes forventninger om vidunderlige ekteskap, var falsk.

Hun løy hennes man, løy med venner og hun giftet seg 8 år at hun ikke kjente seg mannen ^{sv} godt. De hadde ikke avrolig prat på 8 år.

Hun strivet mange ganger i andre akt at mannens hennes skulle ikke vite at hun reddet ham i vanskelig situasjon.

Da Krogstad kom på besøk hos Nora, begynte det vanskelig for henne. Hun hadde prøvd seg å skjule til mannen om sannheten. Hun måtte få hjelp av Kristina for å stanse Krogstad med breuet.

Jeg syntes at Nora hadde tøff situasjon på den tiden. Hun prøvde å late som normalt liv at Helmer ikke merket til hemmeligheten til Nora. Jeg syntes at det var synd å tenke for Nora rolle.

Hun prøvde at hun hadde bra. Men det gikk galt til slutt.

Do not write
in this space

Hennes ekspektasjoner om det vidunderlig som skal skje, snudde til et mereritt forhold.

Fordi hennes rolle var at hun var et dukke til mannen sin. Hennes dukke hjem var et hjem. Nora kunne ikke bestemme mest. Fordi Helmer var eneste som bestemmer i huset. Hennes rolle var at hun var en lekefulg til Helmer.

Jeg tenker på likestilling rolle på den tida med damer. Jeg syntes at damer ikke har så mye rettigheter å bestemme seg. Jeg sier på Nora rolle at hun ikke så mye valg. Jeg synes at det er trist at damene ikke har muligheter å velge seg. Det var en dukke til mannen sin.

Det var vanskelig rolle for damer på den tida. Men nå har damer flere muligheter å utvikle seg. De kan bestemme, studere og jobbe sammen som andre menn.

Likestilling i Norge er jeg veldig fornøyd. Jeg synes at dere har bra likestilling. Fordi når vi ser på andre land. Det er ikke mange land som har likestilling.

Til slutt sier jeg at "det vidunderlig som skjedde i akten at Nora fant det ut at hun må lære seg å bli selvstendig. Hun ville ta frihet. Hun kan bestemme livet sitt uten hjelp av mannen sin. Jeg tror at hun har kontakt med barna. Men den akten fortalte at hun forlate barn. Men mora baend til barna er veldig spesielt. Hun kommer til å kontakte barna sine.